

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U003037

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 02-07-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ратінська Олена Миколаївна

2. Olena M. Ratinska

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 053

Назва наукової спеціальності: Психологія

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Психологія

Дата захисту: 09-07-2026

Спеціальність за освітою: Психологія

Місце роботи здобувача: Національний університет "Острозька академія"

Код за ЄДРПОУ: 22554101

Місцезнаходження: вул. Семінарська, Острог, Острозький р-н., 35800, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 14740

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Острозька академія"

Код за ЄДРПОУ: 22554101

Місцезнаходження: вул. Семінарська, Острог, Острозький р-н., 35800, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Острозька академія"

Код за ЄДРПОУ: 22554101

Місцезнаходження: вул. Семінарська, Острог, Острозький р-н., 35800, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 15, 15.21.51, 15.21.51.03

Тема дисертації:

1. Психолого-педагогічні умови формування психологічного імунітету до кібербулінгу у дітей молодшого шкільного віку

2. Psychological and Pedagogical Conditions for the Formation of Psychological Immunity to Cyberbullying in Primary School Children

Реферат/анотація:

1. Ратінська О. М. Психолого-педагогічні умови формування психологічного імунітету до кібербулінгу у дітей молодшого шкільного віку. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 053 "Психологія". – Національний університет "Острозька академія", Острог, 2026. Дисертація присвячена теоретико-експериментальному дослідженню психолого-педагогічних умов формування психологічного імунітету до кібербулінгу молодших школярів у вимірі їх інформаційно-психологічної безпеки. У дисертації здійснено теоретичний аналіз поняття психологічного імунітету у вітчизняній та зарубіжній літературі, проаналізовано особливості його функціонування в молодшому шкільному віці. Визначено його співвідношення із суміжними поняттями "стресостійкість", "життестійкість", "копінг-стратегії", "резилієнс", які пов'язані з ефективними стратегіями адаптації до стресових умов. З'ясовано, що змістова наповненість психологічного імунітету молодших школярів залежить

від особливостей стресора та відображає їхні особистісні якості, здібності, поведінкові стратегії та компетентності, які сприяють збереженню психологічної безпеки під час взаємодії з ним. Проаналізовано рольову структуру, характер та форми комунікації молодших школярів у ситуації кібербулінгу, охарактеризовано його особливості порівняно з булінгом. Запропоновано класифікацію психологічних ресурсів, які забезпечують реалізацію функцій психологічного імунітету молодших школярів на етапах запобігання та протидії кібербулінгу, а також стабілізації після взаємодії з ним. Уточнено та доповнено зміст поняття психологічного імунітету в ситуації кібербулінгу молодших школярів як акумулятивної системи взаємодії емоційно-вольових, когнітивно-рефлексивних та нормативно-поведінкових ресурсів, які забезпечують розпізнавання ризиків і загроз кібернасильства, збереження рівноваги в цифровому середовищі, відновлення після стресу та засвоєння нового досвіду. Наукова новизна дисертації полягає в тому, що: вперше: запропоновано класифікацію психологічних ресурсів, актуальних для функціонування психологічного імунітету в ситуації кібербулінгу дітей молодшого шкільного віку; побудовано емпіричну п'ятифакторну модель кібербулінгу молодших школярів, яка демонструє фактори "Емоційна стійкість", "Саморегуляція", "Самооцінка", "Соціальна компетентність", "Старанність", що ґрунтуються на взаємодії психологічного імунітету до емоційно-вольових, когнітивно-рефлексивних та нормативно поведінкових ресурсів; виявлено предиктори зазначених факторів, на основі яких охарактеризовано психолого-педагогічні умови формування психологічного імунітету до кібербулінгу молодших школярів; розроблено та апробовано тренінгову програму для молодших школярів та запропоновано практичні рекомендації для батьків і вчителів, спрямовані на формування психологічного імунітету до кібербулінгу молодших школярів; уточнено та доповнено зміст поняття психологічного імунітету в ситуації кібербулінгу молодших школярів; набули подальшого розвитку науково-практичні підходи до організації психолого-педагогічного супроводу молодших школярів у цифровому середовищі. Практичне значення полягає в тому, що теоретичні та емпіричні результати дослідження особливостей формування психологічного імунітету до кібербулінгу молодших школярів увійшли до змісту навчальних дисциплін "Психопрофілактика та протидія насильству", "Комп'ютерна грамотність та кібербезпека дітей", "Методика організації інтерперсональної комунікації, запобігання булінгу в початковій освіті". Пропоновану програму формування психологічного імунітету до кібербулінгу молодших школярів можуть використовувати шкільні психологи та вчителі під час розроблення профілактичних заходів щодо організації безпечної поведінки дітей в цифровому просторі. Ключові слова: психологічний імунітет, кібербулінг, молодші школярі, молодший шкільний вік, батьки, вчителі початкових класів, інтернет, цифрове середовище, стрес, стресостійкість, емоційний інтелект, резилієнс, саморегуляція, метакогнітивні процеси, копінг-стратегії, рефлексивність.

2. Ratinska O.M. Psychological and Pedagogical Conditions for the Formation of Psychological Immunity to Cyberbullying in Primary School Children. Manuscript. Dissertation for the degree of Doctor of Philosophy in specialty 053 «Psychology» – National University "Ostroh Academy", Ostroh, 2026. The dissertation is devoted to a theoretical and experimental study of the psychological and pedagogical conditions for the formation of psychological immunity to cyberbullying of primary school children in the dimension of their informational and psychological security. The dissertation provides a theoretical analysis of the concept of psychological immunity in domestic and foreign literature, analyzes the features of its functioning in primary school age. Its correlation with the related concepts of «stress resistance», «resilience», «coping strategies», «resilience», which are associated with effective strategies for adapting to stressful conditions, is determined. It is found that the content of psychological immunity of primary school children depends on the characteristics of the stressor and reflects their personal qualities, abilities, behavioral strategies, and competencies that contribute to maintaining psychological safety during interaction with it. The role structure, nature and forms of interaction of primary school children in a situation of cyberbullying are analyzed, its features are characterized in comparison with bullying. The classification of psychological resources that support the functioning of psychological immunity in primary school children during the stages of cyberbullying prevention, counteraction, and post-exposure stabilization is proposed. The content of the concept of psychological immunity in a situation of cyberbullying of primary school children as an accumulative system of interaction of emotionalvolitional, cognitive-reflexive and normative-

behavioral resources that ensure recognition of risks and threats of cyberbullying, maintaining balance in the digital environment, recovery from stress and assimilation of new experience is clarified and supplemented. The scientific novelty of the dissertation lies in the fact that for the first time a classification of psychological resources relevant for the functioning of psychological immunity in a situation of cyberbullying of primary school children is proposed; an empirical five-factor model of psychological immunity to cyberbullying of primary school children was constructed, which demonstrates the factors «Emotional resilience», «Self-regulation», «Self-esteem», «Social competence», «Conscientiousness», which are based on the interaction of emotional-volitional, cognitive-reflective and normative-behavioral resources; predictors of the specified factors were identified, on the basis of which the psychological and pedagogical conditions for the formation of psychological immunity to cyberbullying of primary school children were characterized; a training program for primary school children was developed and tested and practical recommendations for parents and teachers were proposed, aimed at the formation of psychological immunity to cyberbullying of primary school children; the content of the concept of psychological immunity in the situation of cyberbullying of primary school children has been clarified and supplemented; scientific and practical approaches to organizing psychological and pedagogical support for primary school children in the digital environment have been further developed. The practical significance lies in the fact that the theoretical and empirical results of the study of the features of the formation of psychological immunity to cyberbullying in primary school children were included in the content of the academic disciplines «Psychoprophylaxis and combating violence», «Computer literacy and cyber safety of children», "Methodology of organizing interpersonal communication, preventing bullying in primary education". The proposed program for the formation of psychological immunity to cyberbullying in primary school children can be used by school psychologists and teachers when developing preventive measures to organize safe behavior of children in digital space. Keywords: psychological immunity, cyberbullying, primary school children, primary school age, parents, primary school teachers, Internet, digital environment, stress, stress resistance, emotional intelligence, resilience, self-regulation, metacognitive processes, coping strategies, reflexivity.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Handzilevska, H., Kalamazh, V., Ratinska, O., & Khmiliar, O. (2021). The role of sanogenic and critical thinking in preventing the emotional burnout of young primary school teachers. *Youth Voice Journal: Young People In Education*, 3, 15–23.
- Ратінська О. М., Костюшко І. В. Особливості формування психологічного імунітету до кібербулінгу молодших школярів крізь призму психологічного аналізу казок. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Психологія» : науковий журнал. Острог : Вид-во НаУОА*, січень 2021. № 12. С. 76–82.
- Chernous, T., Handzilevska, H., Balashov, E. ., & Ratinska, O. (2024). Development of Emotional Competence through Music and Movement: Comparative Analysis of the Professional Educational Programs of Prospective Primary School Teachers in Ukraine and Austria. *Journal of Education Culture and Society*, 15(2), 665–682.
- Гандзілевська Г. Ратінська О. & Škorvagová E. Українські народні казки як засіб розвитку метакогнітивних ресурсів психологічного імунітету молодших школярів. *Вісник Львівського університету. Серія психологічні науки*. 2025. Випуск 23. С. 23–37.

- Ратінська О. М. Факторна модель психологічного імунітету до кібербулінгу у дітей молодшого шкільного віку. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Психологія»: науковий журнал. Острог: Вид-во НаУОА, 2025. № 18. С. 144–150.
- Гандзілевська Г. Б., Ратінська О. М., Шкорвагова Е. Розвиток емоційновольових ресурсів психологічного імунітету до кібербулінгу молодших школярів засобами метафори. Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Психологія». Острог: Вид-во НаУОА, січень 2026. № 20. С. 4–13.
- Ратінська О.М. Проблема формування кібер-імунітету молодших школярів в умовах пандемії. Міжнародна інтернет-конференція "Сучасні дослідження когнітивної психології". 31 травня 2021. Острог: Видавництво Національного університету "Острозька академія". С. 39.
- Гандзілевська Г. Б., Ратінська О. М., Тимошук Є. А. Психологічні умови формування дитячої обдарованості в метафоричних наративах острозьких письменників-емігрантів крізь призму психологічного імунітету та саморегуляції. Розвиток обдарованої особистості: світовий та вітчизняний контексти: матеріали методологічного семінару (Київ, 18-20 листопада 2021 року). Київ: Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2021. С.105-110.
- Науменко Н. О., Ратінська О. М. Проективні методики як засіб виявлення деструктивних патернів спілкування у дітей з гіперкінетичними розладами. Збірник наукових матеріалів 118 міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 6 лютого 2023 року. С. 161.
- Гандзілевська Г., Ратінська О., Педагогічні умови формування психологічного імунітету до кібербулінгу учнів початкової школи. Наукова колекція Навчально-наукового інституту Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка: збірник наукових праць здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників (за матеріалами II Всеукраїнської науково-практичної конференції "Початкова освіта в парадигмі Нової української школи: виклики часу". м. Глухів, 25 квітня 2024 року). Випуск 1. Глухів, 2024. 168с. С.172-174.
- Ratinska O. New challenges of war: psychological adaptation. Training of specialists in the field of psychological and pedagogical education of children through the prism of adaptation to emergencies: resilience approach: the materials of the international round table (Ostroh town, February 15-17, 2024) / edited by Denys Havryliuk, Eduard Balashov. Ostroh: Publishing C. 5. DOI 10.25264/978-617-8041-24-3.

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0121U112964

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гандзілевська Галина Борисівна

2. Halyna B. Handzilevska

Кваліфікація: д. психол. н., професор, 19.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6137-8344

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Острозька академія"

Код за ЄДРПОУ: 22554101

Місцезнаходження: вул. Семінарська, Острог, Острозький р-н., 35800, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Руденок Алла Іванівна

2. Alla I. Rudenok

Кваліфікація: к. психол. н., доцент, 19.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Хмельницький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02071234

Місцезнаходження: вул. Інститутська, Хмельницький, Хмельницький р-н., 29016, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шпак Марія Мирославівна

2. Mariia M. Shpak

Кваліфікація: д. психол. н., професор, 19.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7073-4673

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Код за ЄДРПОУ: 02125544

Місцезнаходження: вул. М. Кривоноса, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46027, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Августюк Марія Миколаївна

2. Avhustiuk Mariia M.

Кваліфікація: д. психол. н., доц., 19.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57208530949>

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Острозька академія"

Код за ЄДРПОУ: 22554101

Місцезнаходження: вул. Семінарська, Острог, Острозький р-н., 35800, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Матласевич Оксана Володимирівна

2. Oksana V. Matlasevych

Кваліфікація: д. психол. н., доцент, 19.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8742-5161

Додаткова інформація: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57222482591>

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Острозька академія"

Код за ЄДРПОУ: 22554101

Місцезнаходження: вул. Семінарська, Острог, Острозький р-н., 35800, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради

Каламаж Руслана Володимирівна

Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні

Каламаж Руслана Володимирівна

Відповідальний за підготовку
облікових документів

Кривицька Ольга Романівна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна